

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)

Kysymykset

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.

Lapin hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua rahoituksen tarkistamisesta vuonna 2023 täydennysesityksestä.

Hyvinvointialueiden rahoituksen tulee vastata täysimääräisesti sitä määrää kuin kunnissa on toimintaan kohdistunut kustannuksia. Kertaluonteiset kustannuksia vääristävät tekijät tulee rahoituslaskelmissa olla eliminoituja.

2. Huomioon otettavat erät.

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

- 1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset**
- 2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät**
- 3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä**
- 4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen**
- 5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen**
- 6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot**

Edellä mainitut oikaistavat erät pidetään perusteltuina.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Korona-avustukset ovat tulopuolella vääristäviä eriä. Korona-avustukset on esim. vuonna 2022 maksettu laskennallisilla hinnoilla, joilla ei ole välttämättä ollut kustannusvastaavuutta. Toisaalta myös koronan aiheuttamat erilliskustannukset ovat normaalitilanteeseen verrattuna poikkeamia.

Lisäksi palkkaharmonisaatiot ovat merkittäviä laskelmia vääristäviä eriä, jotka tulee ottaa huomioon.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnys mielestänne oikea?

Euromäärän asettaminen asukasta kohden ei ole tasapuolinen lähestymistapa, koska olennaisuus ei ole välttämättä millään lailla riippuvainen kunnan väestömäärästä ja toisaalta väkimäärässä on merkittäviä eroja kuntien välillä. Olisiko esim. harkittavissa, että oikaistava asia huomioidaan joko kokonaan tai jollakin määritellyllä suhdeluvulla.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

VM:n tekemä selvitys ja esitys oikaisuieristä kommentoitavaksi kuntiin ja kuntayhtymiin on varmastikin paras tapa, jotta oikaisuierät tulevat systemaattisesti ja samanlailla huomioiduksi kaikille. Perusteet tulee olla hyvin avattuna.

6. Muita huomioita.

Rahoitusjärjestelmä tulee saada siihen muotoon, että rahoituksen korjaussarjakäsittelyistä päästään eroon ja rahoituspohjaksi saadaan toimiva looginen kokonaisuus, joka on ennakoitavissa. Rahoituksen muutokset moneen kertaan vuoden mittaan vaikeuttaa taloussuunnittelua olennaisesti.

Kusmin Elisa
Lapin hyvinvointialue